

FİNANSAL ANALİZ

ÖĞR. GÖR. DR. İLKNUR ERGÜN

FİNANSAL TABLOLARIN AMACI

Finansal Tablolar; muhasebe bilgi sistemi içinde kaydedilen ve sınıflandırılan bilgilerin, belirli zaman aralıkları ile bu bilgileri kullanacaklara iletilmesini sağlayan raporlar ya da araçlardır. Finansal tablolar işletmenin finansal durumunun ve finansal performansının biçimlendirilmiş sunumudur.

Bu tablolar, geniş bir kullanıcı kitlesinin ekonomik kararlar almalarına yardımcı olarak, işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında bilgi sağlamaktırlar. Ayrıca finansal tablolar, yöneticilerin kendilerine emanet edilen kaynakları ne derece etkin kullandıklarını değerlendirmeye yardımcı olmaktadır.

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre finansal tablolar temel ve ek (diğer) finansal tablolar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır

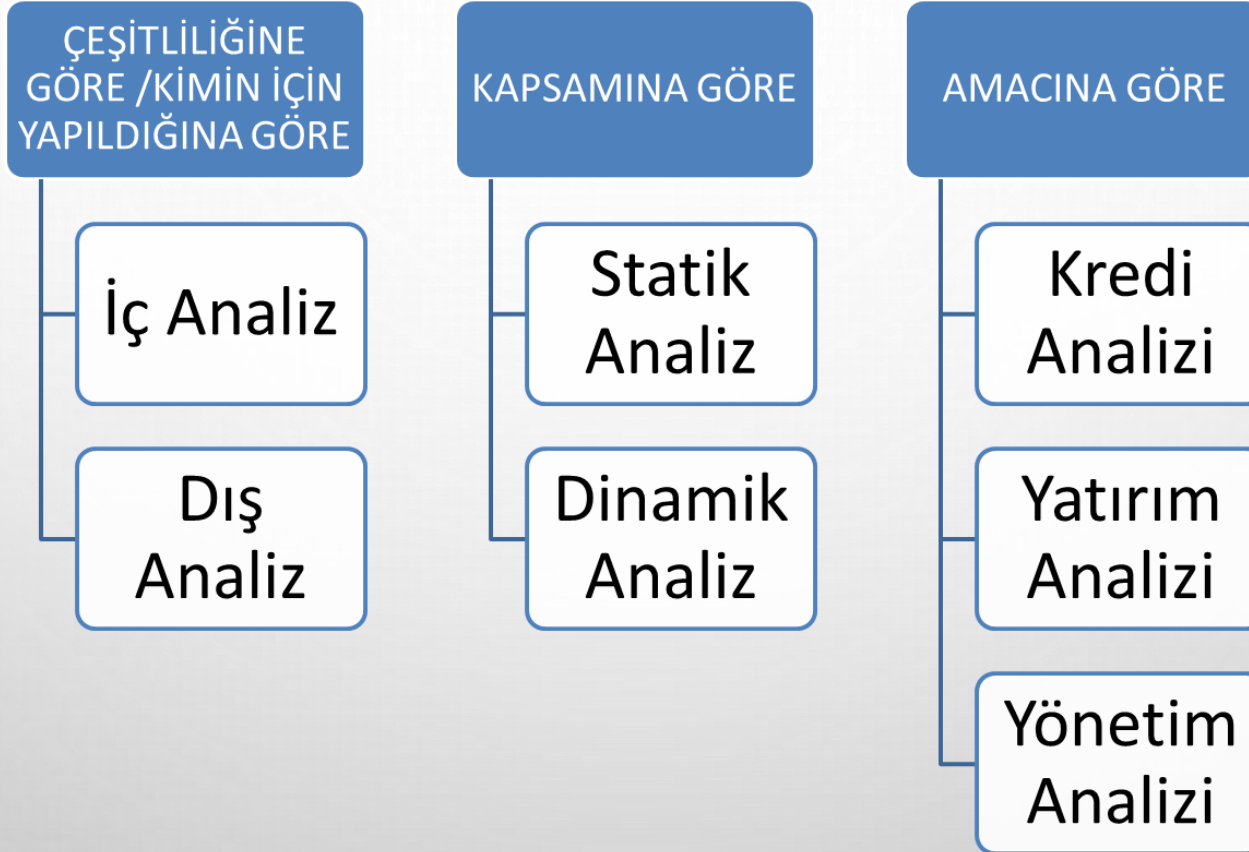
Temel Finansal Tablolar

- 1. Bilanço**
  - 2. Gelir Tablosu**
- Dipnotlar & Ekler

Ek Finansal Tablolar

- 1. Fon Akım (Akış) Tabloları**
  - A. Fon Akım Tablosu**
  - B. Nakit Akım Tablosu**
  - C. Net Çalışma Sermayesi Değişim Tablosu**
- 2. Özkaynak Değişim Tablosu**
- 3. Kar Dağıtım Tablosu**
- 4. Satışların Maliyeti Tablosu**

MALİ ANALİZ TÜRLERİ

MUKAYESELİ ANALİZ/
KARŞILAŞTIRMALIANALİZ /YATAY ANALİZ

DİKEY YÜZDELER ANALİZİ/YÜZDE
YÖNTEMİ İLE ANALİZ/DİKEY ANALİZ

TREND ANALİZİ /EĞİLİM YÜZDELERİ
ANALİZİ/İNDEKS ANALİZİ

ORAN ANALİZİ /RASYO ANALİZİ

ORAN ANALİZİ

Oran analizi, finansal tablolarda yer alan ve aralarında anlamlı ilişkiler kurulabilen kalemlerin birbirlerine oranlanması şeklinde uygulanan analiz tekniğidir. Bu analiz tekniğinde, ilgili bilanço ve gelir tablosu kalemleri birbirlerine oranlanmakta ve hesaplanan sonuçlara göre yorumlar yapılmaktadır.

Oran analizinde hesaplanan oranlar, finansal tablolar analizde kullanılan 4 temel duruma göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır.

- Likidite durumunu gösteren oranlar
- Finansal (mali) yapı durumu gösteren oranlar
- Faaliyet etkinliği (verimlilik) durumunu gösteren oranlar
- Karlılık durumunu gösteren oranlar

KARŞILAŞTIRMA KRİTERLERİ

Oran analizi yöntemi ile hesaplanan oranların yorumlanabilmesi için standart oranlara gereksinim vardır.

- **I. Tarihi Standart Oranlar:** İşletmenin cari dönemi ile önceki dönemi ya da dönemleri karşılaştırılırken, önceki dönemlerin finansal tablolarından hesaplanan standart oranlardır.
- **II. Sektör (Sanayi) Standart Oranları:** İşletmenin içinde bulunduğu sektördeki şirketlerin (rakiplerin) finansal tablolarından hesaplanan standart oranlardır. Sektördeki şirketlerin finansal tablolarından hesaplanan oranların ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Sektör standart oranları genellikle kamu kurumları ve meslek odalar tarafından yayınlanmaktadır.
- **III. İdeal (Hedef) Standart Oranları:** İşletmenin içinde bulunduğu sektördeki en başarılı bir veya birkaç işletmenin finansal tablolarından hesaplanan standart oranlardır. İşletmenin sektördeki en başarılı şirketlere göre hangi konumda olduğunu analiz edebilmek amacıyla hesaplanmaktadır.
- **IV. Bütçe Standart Oranları:** İşletmenin bütçe (dönem başı planlanan) verileri üzerinden hesaplanan standart oranlardır. İşletmenin dönem başında beklenen hedefleri ile dönem sonunda gerçekleşen verilerinin karşılaştırılması amacıyla hesaplanmaktadır.

AKTİF (VARLIKLAR)

	Önceki Dönem	Cari Dönem
I- DÖNEN VARLIKLAR	0,00	620.786,54
A-HAZIR DEĞERLER	0,00	345.497,20
1-KASA	0,00	51.800,00
3-BANKALAR	0,00	293.697,20
4-VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ (-)	0,00	0,00
5-DİĞER HAZIR DEĞERLER	0,00	0,00
C-TİCARİ ALACAKLAR	0,00	60.500,00
1-ALICILAR	0,00	60.500,00
D-DİĞER ALACAKLAR	0,00	1.500,00
4-PERSONELDEN ALACAKLAR	0,00	1.500,00
E-STOKLAR	0,00	158.550,00
1-İLK MADDE VE MALZEME	0,00	4.200,00
4-TİCARİ MALLAR	0,00	154.350,00
G-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	0,00	12.916,67
1-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	0,00	12.916,67
H-DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0,00	41.822,67
1-DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	0,00	41.822,67
2-İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ	0,00	0,00
5-İŞ AVANSLARI	0,00	0,00
7-SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI	0,00	0,00
II- DURAN VARLIKLAR	0,00	473.650,00
A-TİCARİ ALACAKLAR	0,00	7.500,00
5-VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	0,00	7.500,00
D-MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,00	446.150,00
5-TAŞITLAR	0,00	454.500,00
6-DEMİRBAŞLAR	0,00	8.500,00
8-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	0,00	16.850,00
E-MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	20.000,00
5-ÖZEL MALİYETLER	0,00	25.000,00
7-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	0,00	5.000,00
AKTİF TOPLAM	0,00	1.094.436,54

PASİF (VARLIKLAR)

	Önceki Dönem	Cari Dönem
I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	555.633,68
A-MALİ BORÇLAR	0,00	116.660,00
4-UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ	0,00	90.000,00
9-DİĞER MALİ BORÇLAR	0,00	26.660,00
B-TİCARİ BORÇLAR	0,00	408.340,00
1-SATICILAR	0,00	213.040,00
2-BORÇ SENETLERİ	0,00	195.300,00
C-DİĞER BORÇLAR	0,00	12.468,22
1-ORTAKLARA BORÇLAR	0,00	0,00
4-PERSONELE BORÇLAR	0,00	12.468,22
F-ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	0,00	18.165,46
1-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	0,00	13.361,52
2-ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	0,00	4.803,94
I-DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
1-HESAPLANAN KDV	0,00	0,00
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	360.000,00
A-MALİ BORÇLAR	0,00	360.000,00
1-BANKA KREDİLERİ	0,00	360.000,00
III- ÖZ KAYNAKLAR	0,00	178.802,86
A-ÖDENMİŞ SERMAYE	0,00	250.000,00
1-SERMAYE	0,00	500.000,00
2-ÖDENMEMİŞ SERMAYE (-)	0,00	250.000,00
F-DÖNEM NET KARI (ZARARI)	0,00	71.197,14
2-DÖNEM NET ZARARI (-)	0,00	71.197,14
PASİF TOPLAM	0,00	1.094.436,54

İŞLETME AYRINTILI GELİR TABLOSU

EĞİTİM TARIM İNŞAAT TURİZM TEKSTİL OTOMOTİV TİC LT

Dönem : 2024

	Önceki Dönem	Cari Dönem
A- BRÜT SATIŞLAR	0,00	226.400,00
1-YURTİÇİ SATIŞLAR	0,00	226.400,00
C- NET SATIŞLAR	0,00	226.400,00
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	0,00	201.100,00
1-SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ (-)	0,00	201.100,00
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	0,00	25.300,00
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	0,00	84.655,34
1-PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ (-)	0,00	29.043,82
2-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (-)	0,00	55.611,52
FAALİYET KARI VEYA ZARARI (-)	0,00	-59.355,34
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	0,00	300,00
1-KAMBİYO KARLARI	0,00	300,00
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	0,00	6.436,80
1-KISA VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ (-)	0,00	6.436,80
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR (-)	0,00	-65.492,14
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	5.705,00
1-DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	5.705,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI (-)	0,00	-71.197,14
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	0,00	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI (-)	0,00	-71.197,14

LİKİDİTE ANALİZİ

İşletmelerin, vadesi gelen kısa vadeli borçları karşılayabilmesi açısından dönen varlıkların kalite ve yeterliliğinin göstergesi likidite olarak ifade edilmektedir.

Likidite oranları olarak tanımlanan oranlar, işletmenin kısa vadeli borç ödeme gücünü ölçmek ve net çalışma sermayesinin yeterli olup olmadığının belirlemek amacıyla kullanılmaktadır.

Kısa vadeli borçların ödenmesi hem borçlu olan işletme açısından hem de alacaklı olan kredi verenler açısından önemlidir. İşletmenin faaliyetlerini devam ettirebilmesi, alacaklıların da alacaklarını tahsil edip edemeyeceklerini değerlendirebilmesi açısından likidite oranları önem taşımaktadır.

NET ÇALIŞMA SERMAYESİ

NS: DÖNEN VARLIKLAR – KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

$$\mathbf{NS=620.786,54 - 555.633,68=65.152,86}$$

LİKİDİTE ORANLARI

$$\text{CARİ ORAN} = \frac{\text{DÖNEN VARLIKLAR}}{\text{KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR}} = \text{KAT} \quad \geq 2; 1,5$$

$$\text{ASİT TEST ORANI} = \frac{(\text{DÖNEN VARLIKLAR} - \text{STOKLAR})}{\text{KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR}} > = 1$$

$$\text{NAKİT ORANI} = \frac{(\text{HAZİR DEĞERLER} + \text{MENKUL KIYMETLER})}{\text{KVYK}} = 0,20 > X > 1$$

LİKİDİTE ORANLARI

❖ **CARİ ORAN: DÖNEN VARLIKLAR/KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**

$$620.786,54 / 555.633,68 = 1,12 \quad 1,12 < 1.5$$

➤ **ASİT TEST ORAN: (DÖNEN VARLIKLAR – STOKLAR) / KVK**

$$(620.786,54 - 158.550,00) / 555.633,68 = 0,83 < 1,00$$

□ **NAKİT ORAN: (HAZIR DEĞERLER + MENKUL KIYMETLER) / KVK**

$$(345.497,20 + 0) / 555.633,68 = 0,62 > 0,20$$

MALİ YAPI ORANLARI

Mali yapı ile ilgili oranlar, işletmenin borçlanma kapasitesini doldurup, doldurmadığını, finansman şeklinin ne şekilde ve nasıl yapılacağını, borçlanmanın işletmeye faydalı olup olmayacağını belirler.

Mali yapı ile ilgili oranlar mevcut ve potansiyel yatırımcılar için son derece önemlidir. Yatırımcılar, bu oranlardan hem işletmenin borç yapısını hem de ileride bunların ödenip ödenmeyeceğini öğrenirler. İşletmeye borç verecek olanlar da işletmenin mali yapısına bakarlar. Yöneticiler ise borç anapara ve faizlerini ödeme güçlerini öğrenmek ve gelecekte borçların yeniden yapılanmasını sağlamak için bu oranlara bakarlar.

MALİ YAPI ORANLARI

► **Toplam Yabancı Kaynak/ Aktif Toplamı
(Finansal Kaldıraç) 0,50-0,60**

$$FK = (555.633,68 + 360.000,00) / 1.094.436,54 = 0,84$$

► **Toplam Yabancı Kaynak / Özkaynak
Oranı (Finansman Oranı)**

$$FO = (555.633,68 + 360.000,00) / 178.802,86 = 5,12$$

► **Kısa Vadeli Yabancı Kaynak / Özkaynak
Oranı**

► **Duran Varlık/ Özkaynak Oranı**

► **Duran Varlık /Sürekli Sermaye Oranı**

► **Özkaynak / Aktif Toplamı**

VERİMLİLİK ORANLARI

İşletme, faaliyetlerini dönen ve duran varlığa yaptığı yatırımlar ile gerçekleştirir. Bu nedenle varlıkların ne kadar etkin kullanıldığı işletme açısından önemlidir. Faaliyet oranları, işletme varlıklarının etkinliğini ölçmek için son derece önemli oranlardır. Satışlar ve aktif kalemler arasındaki ilişki verimliliği ölçer.

Faaliyet oranları, devir hızı oranları olarak da bilinir. Genel olarak;

$$X \text{ Devir Hızı} = \text{Satışlar} / \text{Ortalama Aktif Kalem (x)}$$

şeklinde hesaplanır. Oranın anlamı varlıklara yapılan yatırımın ne kadarının satışlara dönüştüğünü belirler. Örneğin; $\text{Satış} / X \text{ (Varlık kalemi)} = 5$ ise

X varlık kaleminin kendinin 5 katı kadar satış yarattığı anlamına gelir.

ALACAK DEVİR HIZI

Net satışların ortalama alacaklara bölünmesi ile hesaplanır ve bir dönem içinde alacakların kaç katı kadar satış yapıldığını gösterir. Kredili Satışlar biliniyorsa;

$$\text{Alacak Devir Hızı} = \text{Kredili Satışlar} / \text{Ortalama Alacaklar}$$

şeklinde hesaplama yapılır. Ancak her zaman kredili satışların bilinmesi mümkün olmayabilir. O zaman ;

$$\text{Alacak Devir Hızı} = \text{Net Satışlar} / \text{Ortalama Alacaklar}$$

şeklinde hesaplanır.

$$\text{Ortalama Alacaklar} = \text{D. Başı Alacaklar} + \text{D. Sonu Alacaklar} / 2$$

$$\text{Ort. Tahsil Süresi} = 360 \text{ gün} / \text{Alacak Devir Hızı}$$

şeklinde hesaplanır ve alacakların ortalama kaç günde tahsil edildiğini, diğer bir ifade ile müşterilere ortalama kaç gün vade verildiğini hesaplamaya yardımcı olur.

STOK DEVİR HIZI

Stokların ne kadar sürede, üretim ve satışa dönüştüğünü gösterir. Bu oran ;

$$\text{Stok Devir Hızı} = \text{Satışların Maliyeti} / \text{Ortalama Stoklar}$$

Şeklinde hesaplanır. Sonuç defa, kez olarak ifade edilir. Ancak Satışların maliyeti bilinmiyorsa;

$$\text{Stok Devir Hızı: Net Satışlar} / \text{Ortalama Stoklar}$$

$$\text{Ortalama Stok: D.başı} + \text{D. Stok} / 2$$

Eğer D. Başlı stok bilinmiyorsa bilinen stok tutarı formülde yerine konur.

$$\text{Ortalama Stokta Tutma Süresi: 360 gün} / \text{Stok Devir Hızı}$$

Stok Devir Hızının yüksek olması istenir. Bu oranın yüksek olması işletmenin etkin bir stok yönetimi olduğunu, işletmenin likidesinin yüksek olduğunu gösterir.

Stok Devir Hızı yükseldikçe ortalama stokta tutma süresi azalır ve bu işletmenin stoklarını hızlı sattığı anlamına gelir.

ETKİNLİK SÜRESİ

- **Etkinlik Süresi;** stokları elde etmek için kullanılan nakdin, stokların satılması, alacakların tahsil edilmesinden sonra tekrar nakde dönüşmesi için ortalama olarak kaç günün gerektiğini gösterir.
- ▶ Ortalama Etkinlik Süresi: Ort. Stokta Kalma Süresi + Ortalama Tahsilat Süresi

VERİMLİLİK ORANI

- ALACAK DEVİR HIZI: $226.400 / 62.000 = 3,65$ KEZ, DEFA
- ORT. TAHSİL SÜRESİ = $360 / 3,65 = 98,63$ GÜN
- STOK DEVİR HIZI: $201.100 / 158.550 = 1,27$ KEZ, DEFA
- ORT. STOKTA TUTMA SÜRESİ = $360 / 1,27 = 283,46$ GÜN
- ORT. ETKİNLİK SÜRESİ: $98,63 + 283,46 = 382,09$ GÜN

KÂRLILIK ORANLARI

İşletmenin faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan kârın yeterli olup olmadığını belirleyen oranlardır. Bu oranlar ile işletme yönetiminin etkinliği de ölçülmektedir.

Yöneticiler, işletme sahipleri, potansiyel yatırımcılar, işletmeye kredi verenler, çalışanlar ve devlet açısından kârlılık oranları önemlidir.

Kârlılık oranlarının yeterli olup olmadığına karar verirken, geçmiş yıllardaki sonuçlar, alternatif yatırım olanakları, işletmenin dönem başındaki beklentileri, ekonomik koşullar ve aynı sektördeki benzer işletmelerin kârlılık oranları ile karşılaştırma yapılır.

Kâr marjının yüksek olması o işletmenin kârının yüksek olacağı anlamına gelmez.

Kâr marjı düşük iken, satışların fazla olması kârlılığı artırabilir. Kârlılık oranları;

Satış kârlılık oranları

Bilanço kalemlerine göre kârlılık oranları

olmak üzere iki başlık altında incelenebilir.

KÂRLILIK ORANLARI

SATIŞ KÂRLILIK ORANLARI

- ▶ 1) Brüt Karlılık Oranı
- ▶ 2) Faaliyet Karlılık Oranı
- ▶ 3) Olağan Karlılık Oranı
- ▶ 4) Dönem Net Karlılık Oranı

BİLANÇO KÂRLILIK ORANLARI

- ▶ **Aktif Karlılık Oranı: $\text{Net Kar} / \text{Toplam Aktif}$** ; Aktifler yaklaşık olarak bir işletmenin toplam yatırımlarının tutarını gösterir. Bu oran büyükse, işletmenin yaptığı yatırımların karlı olduğu anlamına gelir.
- ▶ **Özkaynak Karlılık Oranı: $\text{Net Kar} / \text{Özkaynak}$** ; Ortakların işletmeye koyduğu sermayeden elde ettiği karı gösterir.
- ▶ **Maddi Duran Varlık Karlılık Oranı: $\text{Net Kar} / \text{Maddi Duran Varlıklar}$** ; maddi duran varlıkların, işletmenin üretim kapasitesini ifade ettiğini kabul edersek, işletmenin kapasite yaratmadaki başarısını gösterir.

SATIŞLAR ÜZERİNDEN KÂRLILIK ORANI

- BRÜT KÂR / NET SATIŞLAR: $25.300 / 226.400=0,11$
- FAALİYET KÂRI/ NET SATIŞLAR: - **59.355** OLDUĞUNDAN HESAPLANMAZ

BİLANÇO KÂRLILIK ORANI

- AKTİF KÂRLILIK ORANI: NET KÂR/AKTİF
- $-71.197,14 / 1.094.436,54 = (0,065)$

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER...

ÖĞR. GÖR. DR. İLKNUR ERGÜN